

Jaarplan 2025

Nederland financieel voorbereid

Groeiend in financiële vaardigheden

Inhoud

Inleiding	03	Activiteiten in 2025	16
		Onderwijs	16
		Week van het geld	18
		Pensioen3daagse	20
		Wat betekent dit voor mij?	21
		Communicatie	22
		Onderzoek	23
		Partners	25
		Koers	26
Terugblik 2024	06		
Rapport PISA inzake financial literacy	06		
Wijzer in geldzaken als expertisepunt financiële educatie	06		
Docentendag	08		
Week van het geld 2024	09		
Wat betekent dit voor mij 2024	11		
Pensioen3daagse	11		
Website & PR	13		
Nationale Monitor Geldzorgen	14		
Onderzoek effectieve pensioencommunicatie	14		
Onderzoek financiële weerbaarheid oude dag	15		

Inleiding

Afgelopen jaar bleek uit een internationaal vergelijkend onderzoek dat Nederlandse jongeren hoog scoren op financiële geletterdheid, en dat meer dan de helft van de leerlingen op school een les of cursus over omgaan met geld heeft gevolgd.¹ Maar hetzelfde onderzoek liet ook zien dat bijna een vijfde van de Nederlandse leerlingen het basisniveau van financiële geletterdheid niet haalt. Bovendien tonen onze eigen onderzoeken aan dat veel jongeren vatbaar zijn voor online beïnvloeding bij financiële keuzes.²

Een groot deel van de leraren maakt zich hier zorgen over.³ Zij merken in de klas hoe gevoelig jongeren zijn voor online invloeden en zien hoe makkelijk het is om geld uit te geven. In het geval van achteraf betalen kan dat zelfs geld zijn dat een jongere nog niet eens heeft. Omdat kinderen en jongeren geholpen moeten worden met deze uitdagingen om te gaan, zijn we blij om te zien dat er aandacht is voor financiële educatie in de eind 2024 verschenen conceptkerndoelen van het curriculum voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Volgens de nieuwe kerndoelen verkennen leerlingen straks

1 [PISA-2022 De verdieping: De financiële geletterdheid van 15-jarigen](#)

2 [Hoe ben jij je GELD de BAAS? Onderzoek onder jongeren van 16-19 jaar over omgaan met geld en hun financiële toekomst](#)

3 [Het oog van de meester: Kwantitatief onderzoek onder leraren \(po, vo en mbo\) over hun leerlingen en geldzaken](#)

ook thema's als inkomen, uitgaven, sparen, schulden en financiële risico's – iets waar Wijzer in geldzaken sinds de oprichting voor pleit.

Het zal nog even duren voordat het curriculum is gewijzigd. En ook wanneer het een feit is dat jongeren in de klas financiële vaardigheden moeten worden bijgebracht, zal het onderwijs hulp kunnen gebruiken bij de vraag hoe dat het beste kan worden gedaan. Reden te meer voor Wijzer in geldzaken om ook in 2025 te blijven werken aan zijn functie als expertisepunt financiële educatie. Uitgaande van de behoefte van docenten zetten we in op onderlinge kennisdeling, en gebruikmakend van de kennis van onze partners over zaken als achteraf betalen, verzekeren, fraude en online verleidingen. De Nationale Onderwijstentoonstelling in januari biedt ons de kans om veel docenten te ontmoeten, hen mee te laten doen aan de Week van het geld en ze kennis te laten maken met de herziende themalessen over omgaan met geld.

In de nieuwe missie van Wijzer in geldzaken staat het belang van financiële educatie in de klas voorop, maar er zijn nog twee doelen: 1) iedereen in Nederland weet betrouwbare informatie te vinden over geldzaken in iedere levensfase en bij levensgebeurtenissen, 2) consumenten hebben handelingsperspectief, zodat zij verantwoorde financiële keuzes kunnen maken.⁴ Ook in 2025 zetten

4 [Koers Wijzer in geldzaken 2024-2026: Nederland financieel voorbereid](#)

we met onze activiteiten in op deze twee doelen. Zo willen we de kracht van het platform Wijzer in geldzaken gebruiken door in wetenschappelijk onderbouwde experimenten met echte klanten van financiële instellingen te onderzoeken hoe zij beter kunnen worden geholpen bij het maken van financiële keuzes. Hoe bereiken we jongeren vlak voor een aankoop met ‘just in time educatie’? Wat is het juiste moment om consumenten te prikkelen om hun financiële situatie periodiek tegen het licht te houden? En wat helpt huishoudens die genoeg financiële ruimte hebben om te sparen, om dat ook te gaan doen? Met deze vernieuwingen willen we een volgende stap zetten in het werken aan een financieel voorbereid Nederland.

‘Financieel dienstverleners kunnen zoveel doen om mensen te helpen beter te budgetteren, beter te sparen, zich effectiever te verzekeren. Laten we het consumenten simpel maken om de juiste beslissingen te nemen, met overzicht, inzicht en perspectief voor de toekomst.’

- Erevoorzitter Hare Majesteit Koningin Máxima

Terugblik 2024

Rapport PISA inzake financial literacy

Nederland was voor de derde keer deelnemer aan het internationale PISA-onderzoek naar financiële geletterdheid van 15-jarigen, gecoördineerd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Wijzer in geldzaken is namens Nederland deelnemer aan het International Network on Financial Education van de OESO, waarin de onderzoeksresultaten onder meer worden gebruikt om te komen tot effectievere interventies.

In het grootschalige onderzoek zijn de resultaten van Nederland vergeleken met die van 14 andere OESO-landen. Hieruit blijkt dat Nederlandse 15-jarigen boven het OESO-gemiddelde scores op financiële geletterdheid. Samen met België, Denemarken, Canada en de Verenigde Staten behoort Nederland tot de hoogst scorende landen. Het onderzoek laat verder een sterke samenhang zien tussen de scores van leerlingen op financiële geletterdheid en de scores van toetsen wiskunde en leesvaardigheid.

Meer dan de helft van de leerlingen heeft ooit op school een les of cursus gehad die specifiek ging over omgaan met geld. Uit het onderzoek, dat is gebaseerd op een meting in 2022, komen ook aandachtspunten naar voren. Zo haalt bijna een vijfde van de Nederlandse leerlingen het basisoniveau financiële geletterdheid niet.

Wijzer in geldzaken als expertisepunt financiële educatie

In 2023 werd Wijzer in geldzaken door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen als het expertisepunt financiële educatie. Aanleiding was de subsidieregeling financiële educatie, die in 2023 beschikbaar werd gesteld voor mbo-scholen en begin 2024 voor het voortgezet onderwijs. De subsidie biedt scholen de mogelijkheid om maximaal 3 jaar financiële ondersteuning aan te vragen voor het structureel inbedden van financiële educatie. In 2024 bouwde Wijzer in geldzaken zijn rol als expertisepunt en het reeds bestaande onderwijsplatform geldlessen.nl verder uit. De website

bevat informatie over hoe financiële educatie in de klas effectief is, presenteert onderwijsmaterialen van verschillende aanbieders en bevat een inventarisatie van trainingen die subsidieontvangers kunnen gebruiken om docenten bij te scholen.

Programma financiële educatie

Begin 2024 rondde het Nibud de ontwikkeling van het programma financiële educatie af. Deze online toepassing helpt mbo-docenten om financiële vaardigheden in de lessen aan bod te laten komen en bevordert hun deskundigheid op het gebied van financiële educatie. Het geeft docenten bovendien de zekerheid dat ze volgens de Nibud-leerdoelen en -competenties werken.

Het programma bevat de belangrijkste onderwerpen die bij financiële redzaamheid horen, zoals heldere informatie over crypto's zodat docenten zelf lessen kunnen maken, op maat voor het leerjaar en de aandachtsgebieden van hun studenten. Sinds het najaar is het programma ook voor docenten in het voortgezet onderwijs beschikbaar.

Leernetwerk financiële educatie

Wijzer in geldzaken startte in 2024 het leernetwerk financiële educatie, met als doel om al de 27 subsidie-ontvangende mbo-scholen te helpen bij het vergroten van expertise rond financiële educatie en hen te ondersteunen bij de integratie ervan in het schoolcurriculum.

Uit contact met de scholen bleek er onder andere behoefte te zijn aan verdieping van onderwerpen waarmee jongeren te maken hebben. In oktober vond daarom een eerste van een serie online kennissessies plaats die gericht zijn op hoe financiële lessen in de klas kunnen worden geïntegreerd. In een volgeboekte sessie besprak de AFM de werking en de risico's van achteraf betalen, en wisselden de deelnemers ervaringen uit met het bespreken van de materie in de klas. Met een speciaal voor de gelegenheid ontwikkelde online les over achteraf betalen konden docenten direct met de materie in de klas aan de slag. Uit de evaluatie onder de deelnemers blijkt dat ieder van hen collega's zou aanraden om een dergelijke sessie bij te wonen.

Consultatie onderwijsraad

De Onderwijsraad gaf in de zomer van 2024 iedereen de kans om mee te denken over de positie van financieel kwetsbare jongeren in het onderwijs. Aanleiding was de vraag van de Tweede Kamer om advies over wat er nodig is om jongeren die opgroeien in armoede, gelijkwaardig te kunnen laten deelnemen aan onderwijs.

Mede op basis van eigen onderzoek onder financieel kwetsbare jongeren in 2021, vroeg Wijzer in geldzaken in zijn reactie aandacht voor het belang van financiële educatie. Ook pleitte het platform voor meer aandacht voor de gevolgen van geldzorgen en geldstress bij jongeren. Niet vanuit de veronderstelling dat financiële educatie of praten over geld kan oplossen dat iemand in armoede leeft. Maar omdat op school leren omgaan met geld, zoals goed onderwijs in het algemeen, iedereen een betere kans geeft om te ontsnappen aan de mechanismen die ervoor zorgen dat armoede vaak van generatie op generatie overgaat. Bovendien kan het bespreekbaar maken van geldkeuzes en -zorgen leiden tot meer begrip voor de situatie waarin veel jongeren zich bevinden.

Docentendag

De onderwijsactiviteiten van Wijzer in geldzaken vormden in 2024 de rode draad in de activiteiten van het platform, in lijn met het eerste van de drie platformdoelen om alle schoolgaande kinderen en jongeren in Nederland inzicht in en kennis over persoonlijke financiën te laten ontwikkelen. Om dat kracht bij te zetten werden voor de jaarlijkse platformbijeenkomst niet alleen vertegenwoordigers uit de

financiële sector uitgenodigd om mee te denken over de toekomst van financiële educatie, maar ook docenten in het basis-, voortgezet onderwijs en het mbo. Zij vormden de meerderheid van de ruim 200 bezoekers op het volgeboekte event van 10 juni in Zwolle.

Een onderzoek onder docenten naar (online) beïnvloeding maakte vooraf duidelijk dat zij niet gerust zijn op de financiële beslissingen van hun leerlingen. Het overgrote deel van de leraren maakt zich zorgen over de invloed van influencers op het koopgedrag van hun leerlingen. Ook zijn er veel zorgen over de verleiding van in-game aankopen, de invloed van gokreclames en het gebruik van achteraf betalen. Een groot deel van de leraren (po: 76%; vo: 86%; mbo: 95%) is het dan ook (helemaal) eens met de stelling dat leren omgaan met geld een belangrijk onderwerp is in de klas.

Demissionair Minister van Financiën Steven van Weyenberg benadrukte in het plenaire programma het belang van consumentenbescherming, juist in het geval van jongeren. Hij wees daarbij op de afspraken die hij met aanbieders van achteraf betalen maakte om strenger te controleren of klanten wel meerderjarig zijn, en zijn wens om deze controle wettelijk af te dwingen.

De partners van Wijzer in geldzaken verzorgden aansluitend workshops over onder meer geldezels, achteraf betalen en hoe ga je aan de slag met financiële educatie in de klas. De meeste deelnemers bezochten ook de informatiemarkt die bezoekers de gelegenheid bood om in contact te komen met aanbieders van lesmaterialen. Uit de evaluatie blijkt dat deelnemers het een geslaagde middag vonden: 90% gaf aan nieuwe inzichten te hebben vergaard deze dag en 94% beoordeelde het plenaire programma als goed tot uitstekend.

Wijzer in geldzaken was rondom de docentendag en de publicatie van het onderzoek in het nieuws, bijvoorbeeld in de Telegraaf (voor abonnees), BNR Nieuwsradio, RTV Oost en EenVandaag. KRO NCRV was ter plekke aanwezig op de docentendag om een item op te nemen voor een nog uit te zenden aflevering van Pointer, over online financiële verleidingen voor jongeren en hoe docenten daarnaar kijken.

Week van het geld 2024

Op 11 t/m 15 maart 2024 vond voor de 13e keer de Week van het geld plaats. Het thema 'Hoe ben jij je GELD de BAAS?' had als doel om zoveel mogelijk jongeren te laten nadenken over hoe ze regie kunnen

houden over hun financiën. Subthema's die aan bod kwamen waren onder meer omgaan met financiële verleidingen, het betalen van rekeningen en het risico om als geldezel ingezet te worden.

Op de eerste dag was er veel persaandacht voor een onderzoek van Wijzer in geldzaken waaruit bleek dat jongeren tussen 16 en 19 jaar zich regelmatig laten verleiden en beïnvloeden bij het nemen van een financiële beslissing. Zo gaf 61% van de ondervraagden aan dat zij wel eens iets hebben gekocht vanwege een (f)influencer en doet ruim 37% in-game aankopen. Ook ziet ruim 4 op de 10 jongeren vaak online reclame over gokken. Onder andere het NOS Journaal, het NOS Jeugdjournaal en verschillende dagbladen berichtten over de uitkomsten.

De feestelijke opening was op het mbo Rijn IJssel in Arnhem, de gaststad van deze editie van de Week van het geld. Een zaal vol leerlingen en vertegenwoordigers van de partners van Wijzer in geldzaken verwelkomden onder meer demissionair onderwijsminister Mariëlle Paul en de burgemeester van Arnhem, Ahmed Marcouch. Met een quiz werden de financiële vaardigheden van de jongeren op de proef gesteld, waarbij de deelnemende teams hulp kregen van geldexperts van het Verbond van Verzekeraars, de Nederlandse Vereniging van Banken en de Pensioenfederatie.

De opening was het startschot voor gastlessen die door veel scholen werden aangevraagd. Medewerkers uit de financiële sector gaven gezamenlijk in iets meer dan 3.000 gastlessen les aan ruim 75.000

leerlingen. Niet in alle gevallen kon worden voldaan aan de vraag: in het primair onderwijs zijn dit jaar 90,5% van de aanvragen ingevuld en in het mbo lag dit met 77,2% iets lager.

Een belangrijke aanvulling op de gastlessen vormden de themapakketten die docenten konden bestellen om zelf mee aan de slag te gaan. Deze grotendeels digitale pakketten bevatten aantrekkelijke materialen over geldkeuzes die, op basis van feedback van docenten, ook raakten aan de kerndoelen op het gebied van rekenen en taal. In totaal werden er voor 6.668 klassen in het basisonderwijs pakketten besteld, een stijging van maar liefst 250% ten opzichte van 2023. Mbo-docenten bestelden 437 pakketten en de nieuwe doelgroep het voortgezet onderwijs kregen 825 pakketten bezorgd.

De Week van het Geld werd dit jaar voor het eerst afgesloten met een spectaculaire awardshow in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Tijdens de awardshow mochten 6 klassen uit het voortgezet onderwijs en het mbo een zelf ontwikkelde campagne pitchen aan onze vakjury, met demissionair minister Carola Schouten (SZW) als voorzitter. Koningin Máxima, erevoorzitter van Wijzer in geldzaken, reikte de awards uit aan de winnaars van de dag.

Uit de evaluatie blijkt dat de naamsbekendheid van de Week van het geld, die in het basisonderwijs al jaren stabiel ruim boven de 80% ligt, in het mbo is toegenomen van 41% in 2022 naar bijna 60% in 2024. Hetzelfde patroon is zichtbaar bij het aandeel docenten dat deelneemt aan de Week van het geld. In het basisonderwijs ligt dat al langer op bijna 30%, terwijl die in het mbo is toegenomen van iets meer dan 20% in 2022 naar bijna 40% in 2024.

Wat betekent dit voor mij 2024

Uit onderzoek naar financiële goede voornemens van Nederlanders voor 2024 blijkt dat sparen en minder uitgeven spontaan als meest genoemde financiële voornemens. We onderzochten ook in hoeverre mensen op de hoogte waren van nieuwe wetgeving met gevolgen voor de portemonnee. Zo blijkt dat slechts 4 op de 10 Nederlanders inhoudelijk bekend waren met de wijzigingen van het vaststellen van een hypotheek met betrekking op de studieschuld. Daarnaast zijn 6 op de 10 Nederlanders inhoudelijk bekend met de verhoging van de belasting op alcoholvrije dranken.

Rond de jaarwisseling startten 959.315 mensen onze tool ‘Wat betekent dit voor mij’, die inzicht biedt in de veranderingen in regelgeving die van belang zijn in iemands persoonlijke situatie. Van deze bezoekers vulden 165.540 mensen de tool volledig in. Dit is een verdubbeling ten opzichte van het jaar ervoor. De stijging valt voor een groot deel te verklaren door een samenwerking met het AD, die de tool *embedded* aanbood in een artikel over de financiële voornemens. Bijna driekwart van de bezoekers is van die site afkomstig.

Pensioen3daagse

De Pensioen3daagse heeft als doel om mensen een eerste stap te laten zetten om hun pensioenbedrag te bekijken en zo overzicht en inzicht te krijgen in hun pensioen. Tijdens de Pensioen3daagse hebben tienduizenden mensen

de pensioentool van Wijzer in geldzaken ingevuld. In totaal hebben 45.000 mensen de tool afgerond, ten opzichte van 19.000 vorig jaar. Een belangrijke rol is weggelegd voor werkgevers. Zij maakten dit jaar meer gebruik van onze toolkit. Deze is dit jaar vernieuwd en verder aangevuld met infographics en whitelabel materialen om het nog makkelijker te maken zelf een evenement te organiseren en medewerkers te activeren.

Op de eerste dag van de Pensioen3daagse werd voor de tiende keer de PensioenWegwijzer uitgereikt aan een organisatie uit de financiële sector met het meest innovatieve praktijkvoorbeeld om pensioenkeuzes makkelijker te maken. De prijs werd door de jury namens platform Wijzer in geldzaken uitgereikt aan BeFrank voor hun initiatief 'Keuzehulp Nabestaandenpensioen'. De jury noemde de aanpak 'probleem-overstijgend door de namen van nabestaanden te expliciteren' en roemde het initiatief vanwege het tastbaar maken van de toekomst. De PensioenWegwijzer Publieksprijs ging naar 'Own it. Your read to financial happiness' van Shell Pensioen, een platform met als doel vrouwelijke deelnemers in staat te stellen om geïnformeerde beslissingen te maken voor hun financiële toekomst.

Hare Majesteit Koningin Máxima, erevoorzitter van Wijzer in geldzaken, bracht op de tweede dag van de Pensioen3daagse een werkbezoek aan zorginstelling Ipse de Bruggen in Zoetermeer. Tijdens het bezoek, georganiseerd in samenwerking met Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) en zorginstelling Ipse de Bruggen, stond de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen centraal: gepensioneerde vrouwen in Nederland ontvangen gemiddeld 40% minder pensioen dan mannen. Aan het einde van het gesprek nam Koningin Máxima

de Pensioenmonitor 2024 in ontvangst. Hieruit blijkt onder meer dat bijna de helft van de Nederlanders zich er niet van bewust is dat het pensioeninkomen voor vrouwen lager ligt dan voor mannen.

Tijdens de Pensioen3daagse waren er in het hele land activiteiten om werknemers te stimuleren om een eerste stap te zetten om hun pensioen te checken. Zo waren de politievakbonden samen met de pensioenambassadeurs van het korps aanwezig op 25 locaties van de politie. In heel het land kon het politiepersoneel terecht bij een collega voor pensioenvragen. Ook beantwoordde een team van pensioenexperts tijdens de Pensioen3daagse op de redactie van De Telegraaf honderden pensioenvragen van consumenten.

Website & PR

In 2024 zijn we geregeld in het nieuws terecht gekomen om de boodschap van Wijzer in geldzaken over te brengen aan een breder publiek. Zo hebben onze evenementen, mede geholpen door onze onderzoeken, veelal het landelijk en regionaal nieuws gehaald.

NOS
Financiële keuzes jongeren volop beïnvloed door influencers

AD
Jeugd denkt slapend rijk te worden door influencers: 'Als je jonger bent, heb je minder impulscontrole'

fd.
Pensioenkennis groeit, maar pensioenkloof voor velen nog onbekend

Denk hierbij onder andere aan het NOS Journaal, het AD, het Financieel Dagblad en EenVandaag. De website van Wijzer in geldzaken is goed op de schop genomen in 2024. Zo is de layout van de website veranderd om de gebruiksvriendelijkheid van de website te vergroten. Er kan nu makkelijker informatie gezocht en gevonden worden.

In 2024 zijn onze pagina's in totaal 4,4 miljoen keer bekeken. De rekenhulp waarmee je je AOW-leeftijd berekent is het meest populair met 490 duizend paginaweergaven. Daarna volgen de 'Wat betekent dit voor mij' tool met 420 duizend en de Pensioen3daagse 'Check het nu' tool met 318 duizend paginaweergaven. Daarna volgt de vernieuwde pagina met huishoudboekjes met 156 duizend paginaweergaven.

Nationale Monitor Geldzorgen

De [Nationale Monitor Geldzorgen](#) is een gezamenlijk onderzoek van het Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag (Universiteit Leiden) en Wijzer in geldzaken. Met behulp van deze monitor volgden wij 1.5 jaar lang hoe het financieel gaat met Nederlanders. Dit onderzoek is uniek in de zin dat het zicht biedt op de schommelingen van actuele veranderingen in het financieel welzijn van Nederlanders.

Op het gebied van vaardigheden blijft het beeld over het algemeen stabiel. Rond de 80% van de mensen heeft overzicht over de geldzaken en ongeveer driekwart van de mensen heeft een spaarbuffer van één maandinkomen.

Wel zien we dat de zorgen van Nederlanders over de energierekening en zorgkosten zijn afgenomen sinds de start van het onderzoek. Uit de laatste meting blijkt dat zorgen over huishoudelijke uitgaven, woonlasten en vervoerkosten gelijk zijn gebleven ten opzichte van de voorgaande meting. Ook in maart 2024 hadden mensen in de lage inkomensgroep de meeste geldzorgen, vergeleken met de hoge en midden inkomensgroep. In de laatste meeting geeft 70% aan dat zij makkelijk een onverwachte uitgave zo hoog als hun maandelijks inkomen kunnen betalen zonder geld te lenen.

Sinds september 2022 is er elk kwartaal een meting uitgevoerd, waarvan de resultaten op onze website zijn gepubliceerd. Het rapport over de eerste 6 maanden is in juni 2024 verschenen. Het rapport gaat in op de 3 aspecten van financieel welzijn: financiële

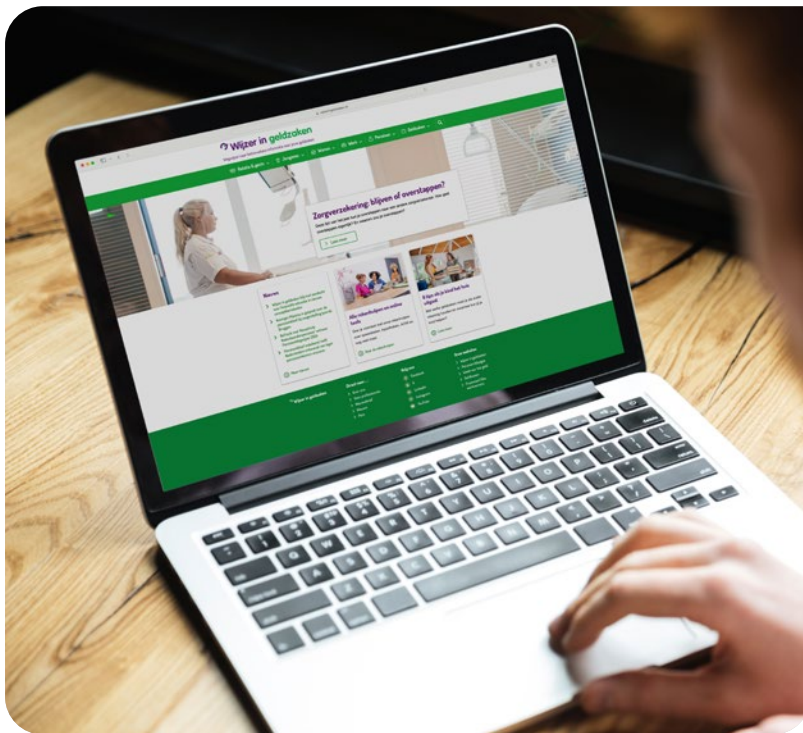
weerbaarheid, geldzorgen en financiële stress. De laatste meting van dit onderzoek is afgerond in maart 2024.

Onderzoek effectieve pensioencommunicatie

Er wordt veel waardevol academisch onderzoek gedaan naar pensioencommunicatie, maar hoe zorg je ervoor dat deze kennis de professionals in de praktijk bereikt? In aanloop naar de Pensioen3daagse maakten de Universiteit Maastricht en Wijzer in geldzaken [een handzaam overzicht](#) van de meest relevante

wetenschappelijke artikelen over pensioencommunicatie in een toegankelijke publicatie: Van Pensioenwetenschap naar Praktijk. De inzichten over onder andere de keuzearchitectuur, vertrouwen in het stelsel en de gender pensioenkloof werden met communicatieprofessionals gedeeld in een workshop tijdens het symposium op de eerste dag van de Pensioen3daagse.

Onderzoek financiële weerbaarheid oude dag

Wijzer in geldzaken bracht samen met het kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag in beeld welke groepen risico lopen op financiële problemen tijdens hun pensioen en welke factoren die financiële weerbaarheid beïnvloeden. Deze inzichten helpen om te bepalen welke groepen meer aandacht verdienen, bijvoorbeeld tijdens de Pensioen3daagse. Een van de inzichten is dat de sector waarin iemand werkt, een grote invloed kan hebben op de financiële weerbaarheid tijdens het pensioen. Economische sectoren met veel onzekerheid, zoals de creatieve industrie of de technologiebranche, gaan vaak gepaard met onregelmatige inkomsten en daardoor een beperkte pensioenopbouw. Sec kijkend naar specifieke individuele factoren, blijkt dat het niet eenvoudig is om de financiële weerbaarheid van gepensioneerden in Nederland te voorspellen. Het is vaak de combinatie van persoonlijke omstandigheden, levensgebeurtenissen, risicofactoren en keuzes, samen met omgevingsfactoren, die de financiële situatie tijdens het pensioen bepalen. Zo hebben sommige mensen een flink hoger risico op financiële problemen na pensioenering door een combinatie van risicofactoren in hun leven, maar door factoren die als buffer hebben gewerkt kennen zij relatief weinig financiële problemen. De inzichten zullen worden betrokken bij de voorbereiding op de volgende Pensioen3daagse.

Activiteiten in 2025

Onderwijs

In de afgelopen periode ontvingen 27 mbo-scholen en 110 middelbare scholen een subsidie van de Rijksoverheid om financiële educatie structureel te implementeren. Deze scholen zullen de subsidie gedurende drie jaar gebruiken om docenten op te leiden, medewerkers vrij te stellen die zorg dragen voor structurele inbedding van financiële educatie in het onderwijs en voor individuele financiële begeleiding van studenten. In 2025 bouwt Wijzer in geldzaken zijn functie als expertisepunt financiële educatie verder uit met een aanpak die uitgaat van de behoefte van docenten, onderlinge kennisdeling en gebruikmaakt van de kennis van de partners van Wijzer in geldzaken. Bij het ontwikkelen van die aanpak waren onder andere coördinatoren financiële educatie betrokken van het Zadkine, MBO Amersfoort en ROC van Twente.

Netwerkbijeenkomsten

Coördinatoren van scholen ontmoeten elkaar om kennis en ervaringen te delen tijdens onze netwerkbijeenkomsten. Scholen die al wat verder zijn met het implementeren van hun plannen kunnen anderen inspireren en leerpunten delen. Anderen hebben de gelegenheid om vragen te stellen en te onderzoeken of andere instellingen een aanpak hebben ontwikkeld voor uitdagingen waar zij zelf voor staan. Voor het team van Wijzer in geldzaken zijn deze

Ambitie platformdoel #1:

Alle schoolgaande kinderen en jongeren in Nederland ontwikkelen door lessen te volgen inzicht in en kennis over persoonlijke financiën.

bijeenkomsten waardevol om feedback te krijgen op het aanbod en om de wensen van de doelgroep op te halen.

Kennissessies

Jongeren hebben met veel financiële uitdagingen te maken. Het is voor docenten zaak om hiervan op de hoogte te zijn en om leerlingen te helpen hiermee om te gaan. In een serie online kennissessies zullen de partners van Wijzer in geldzaken hun kennis delen over zaken als achteraf betalen, verzekeren, fraude en online verleidingen. Ook krijgen docenten materialen en tips waarmee ze de onderwerpen in de klas op een goede manier aan de orde kunnen stellen.

Docentendag

Na de drukbezochte docentendagen in 2023 (Arnhem) en 2024 (Zwolle) organiseert Wijzer in geldzaken ook in 2025 een dag waarop docenten uit de verschillende onderwijsniveaus elkaar ontmoeten om financiële educatie naar een hoger plan te tillen. Ook hier zullen we de kracht van het platform inzetten door de kennis en expertise van de partners door middel van verschillende workshops onderdeel te maken van het programma.

NOT

Wijzer in geldzaken staat in januari met een stand op de Nationale Onderwijstentoonstelling (NOT). De NOT is het grootste vakevent voor professionals in het onderwijs. Voor Wijzer in geldzaken biedt de beurs de kans om docenten mee te laten doen met de Week van het

geld en hen kennis te laten maken met de vernieuwde lessenserie voor het basisonderwijs die gedurende de rest van het jaar in de klas kan worden ingezet. Daarnaast gebruiken we de NOT om ons netwerk te vergroten, wat ons minder afhankelijk maakt van betaalde diensten om docenten te bereiken met uitnodigingen en nieuwsbrieven. Met de ervaringen van de vorige editie van de NOT in 2023 is er gekozen voor een stand waarmee er op een kleiner oppervlak net zoveel impact kan worden gemaakt. Met een aantrekkelijk gadget (het speciaal voor de NOT ontwikkelde Geldkwartet) willen we 5.000 bezoekers op onze stand registreren, het themapakket voor de Week van het geld aan laten vragen en kennis laten maken met de vernieuwde lessenserie.

Herziening themalessen

In 2025 lanceren we de vernieuwde lessenserie over omgaan met geld. De huidige lessen zijn ontwikkeld in 2012 en inhoudelijk en visueel toe aan vernieuwing. Daarbij kijken we naar de behoefte van leerkrachten en leerlingen: met welke middelen en werkvormen brengen we niet alleen het gesprek op gang, maar leren kinderen ook over financiële verleidingen, online oplichting, sparen en verzekeren. Het vernieuwde materiaal is flexibel in te zetten, laagdrempelig in gebruik en sluit inhoudelijk aan bij de vernieuwde leerdoelen van het Nibud en de conceptkerndoelen digitale geletterdheid van SLO - het landelijk expertisecentrum voor het schoolcurriculum.

Met een nieuwe naam ('Wijs met je geld') voor deze lessenserie en een campagne brengen we de herziene lessen onder de aandacht bij leerkrachten van het basisonderwijs. We evalueren in de eerste maanden van 2025 het lesmateriaal met leerkrachten en monitoren het gebruik van het lesmateriaal. Op basis hiervan stellen we doelen op voor het bereik van het lesmateriaal vanaf (schooljaar) 2025/2026.

Week van het geld

De Week van het geld is de bekendste aanjager voor financiële educatie van kinderen en jongeren op school. In 2025 is het thema 'Hoe maak jij gelddromen waar?'. Met dit thema zetten we jongeren in hun kracht door ze te leren hoe verstandige geldkeuzes kunnen bijdragen aan het realiseren van hun gelddromen.

De Week van het geld start met een spetterend openingsevenement en een serie gastlessen in de Beurs van Berlage op 24 maart.

In combinatie met een spraakmakend onderzoek op het terrein van jongeren en geldzaken vragen we via landelijke nieuwskanalen aandacht voor het belang van financiële educatie.

Net als voorgaande jaren kunnen docenten een gastles van een van de partners van Wijzer in geldzaken aanvragen. Om nog vaker vraag en aanbod te koppelen zullen de partners zich nog meer inzetten om gastdocenten te werven en stellen we het gastlessensysteem eerder open. Ook ontwikkelen we opnieuw pakketten waarmee docenten zelf aan de slag kunnen. Met aantrekkelijk en grotendeels digitaal materiaal hebben we de afgelopen jaren steeds meer klassen bereikt.

De naamsbekendheid is een graadmeter voor de mate waarin het lukt om docenten te informeren over het bestaan van de Week van het geld en over welk thema tijdens de aankomende editie centraal staat. In 2024 genoot de Week van het geld in het basisonderwijs een spontane naamsbekendheid van meer dan 80%. We werken onder andere aan de naamsbekendheid op de stand tijdens de NOT-beurs en met online campagnes en nieuwsbrieven. In 2025 willen we een naamsbekendheid van 85% bereiken, terwijl we in het mbo en de vorig jaar toegevoegde doelgroep voortgezet onderwijs willen groeien naar respectievelijk 60% en 50%.

We willen ook dat zoveel mogelijk docenten het belangrijk (blijven) vinden dat er op school aandacht is voor financiële educatie. In de aanloop naar de Week van het geld informeren we docenten met een vakblad over het belang van financiële educatie en over het handelingsperspectief in de klas. We zorgen ervoor dat ons materiaal in 2025 ook raakt aan de kerndoelen op het vlak van taal en rekenen, zodat meedoen aan de Week van het geld niet betekent dat taal en rekenen dan niet in de klas aan de orde komen. Ons doel voor 2025 is dat 90% van de docenten op alle niveaus vindt dat financiële vaardigheden een belangrijk onderwerp is voor in de klas.

In de periode vlak voor de Week van het geld mikken we op de deelname van zoveel mogelijk docenten. In het primair onderwijs stijgt het aantal deelnemers de afgelopen jaren tot bijna 30% van de leerkrachten in 2024, terwijl dat in het mbo sterk is gestegen van 22% in 2022 tot 38% in 2024. Het doel voor 2025 is dat 35% van de docenten in het basisonderwijs en op mbo-instellingen meedoet met de Week van het geld. In het middelbaar onderwijs, dat in 2024 als doelgroep werd toegevoegd en waar 10% van de docenten meedeed, is ons doel 20%.

Een belangrijke basis voor een volgende editie vormt de mate waarin docenten die eerder deelnamen aan de Week van het geld, zich door positieve ervaringen aan ons verbinden. Het doel is maximaal bereikt als zij zich als ambassadeurs inzetten door ook anderen te enthousiasmeren. In 2025 willen we dat meer dan 80% van de deelnemende docenten dat ook aanbeveelt bij hun collega's, een doel dat we in 2024 haalden in het mbo en voortgezet onderwijs en bij het basisonderwijs uitkwam op 72%.

We sluiten de Week van het geld op vrijdag 28 maart af in het nieuwe bezoekerscentrum van De Nederlandsche Bank. Jongeren denken tijdens een awardshow mee over het thema voor de volgende Week van het geld.

Pensioen3daagse

Met de Pensioen3daagse beogen we dat Nederlanders financieel voorbereid zijn op hun oude dag, door ze te activeren om bewust met pensioen aan de slag te gaan en een eerste stap te zetten door hun pensioenbedrag te bekijken. We ontwikkelen campagnematerialen, enthousiasmeren werkgevers en pensioenaanbieders, bieden content voor werkgevers en consumenten met bijbehorende campagnes, en we streven ernaar aandacht te genereren met een pensioenonderzoek en persberichten.

De komende jaren is de pensioensector in transitie en gaan alle pensioenfondsen over naar het nieuwe stelsel, waarbij verplichte communicatie vanuit de fondsen plaatsvindt in november en maart.

Ambitie platformdoel #2:

Iedereen in Nederland weet betrouwbare informatie te vinden over geldzaken in iedere levensfase en bij levensgebeurtenissen.

We willen de campagne van de Pensioen3daagse opfrissen en beter laten aansluiten bij deze nieuwe situatie, waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor reeds bestaande initiatieven. We zullen dit onder begeleiding van een creatief bureau en samen met de partners doen. De eerste helft van 2025 staat in het teken van brainstorm, ontwikkeling en onderzoek naar de meest succesvolle inzet van beeldmerk, thema en landingspagina. De geselecteerde partij denkt ook mee bij een interactiestrategie voor de campagnepagina.

Het betrekken van werkgevers blijft cruciaal voor het bereik van de Pensioen3daagse. In 2025 willen we nog meer resultaten halen uit de samenwerking met de Nationale Coalitie Financiële Gezondheid, waarin veel grote werkgevers verenigd zijn die onder andere als doel hebben om hun werknemers te helpen bij een goed pensioen.

Wat betekent dit voor mij?

Ook in 2025 staat de start van het nieuwe jaar weer in het teken van *Wat betekent dit voor mij?*. Onze tool biedt consumenten inzicht in relevante veranderingen met financiële gevolgen waarmee ze per 1 januari 2025 te maken kunnen krijgen, op basis van een aantal persoonlijke kenmerken (zoals geboortjaar, gezinssituatie, werk, koop of huurhuis, inkomen). Verder voeren we ook weer een onderzoek uit naar financiële goede voornemens van Nederlanders, waarbij we o.a. inspelen op geldzaken op een rij zetten (sparen, huishoudboekjes etc.).

Communicatie

Achtergrondverhalen

Dat we als Wijzer in geldzaken, naast de organisator van evenementen, ook een wegwijzer zijn naar betrouwbare informatie over de geldzaken van consumenten willen we extra kracht bij zetten door op onze website bij verschillende thema's of levensveranderingen achtergrondverhalen van 'gewone' consumenten te plaatsen. Zo willen we de content tastbaarder maken voor de lezer en nog meer aansluiting zoeken bij de doelgroep. Bovendien blijken de media vaak geïnteresseerd te zijn in achtergrondverhalen van consumenten die ervaring hebben met hetgeen in onze onderzoeken en persberichten aan de orde is gesteld.

Contentcampagne: sparen

Na het opfrissen van alle bestaande teksten op de website in 2024, willen we in 2025 vernieuwing aanbrenge in de content die Wijzer in geldzaken aanbiedt. Daarbij willen we inzetten op het thema sparen. In de eerste plaats omdat het teveel Nederlanders ontbreekt aan een spaarbuffer van tenminste één maandinkomen. Daarnaast lijken vooral jongeren risico's te nemen met crypto's en te beleggen met geld dat zij eigenlijk niet kunnen missen. We willen met de campagne op verschillende momenten een ander onderdeel van het thema behandelen, zoals je geldzaken op een rij hebben (aan de hand van huishoudboekjes), buffersparen, verschillende spaarrentes en -voorwaarden, risicovoller vermogen opbouwen (o.a. beleggen) en de werking van het deposito- en garantiestelsel.

Jongerencampagne SZW

Met financiering door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vervolgen we in 2025 de communicatiecampagne 'Je geld de baas' die gericht is op de preventie van geldzorgen onder jongeren. Mogelijk kunnen we naast achteraf betalen (met de in 2024 geïntroduceerde betaal-later-kater) ook aandacht besteden aan online gokken of impulsaankopen. Wijzer in geldzaken werkt weer mee aan de campagne en creëert de landingspagina's waarop jongeren handelingsperspectief wordt geboden.

Overige communicatieplannen en -ambities

Ten slotte hebben we nog een aantal andere plannen en ambities op het gebied van communicatie voor 2025. We evalueren de rekenhulpen en online tools op onze website om te bepalen welke we willen behouden en welke we niet meer plaatsen. We zetten in op groei op onze doorlopende contentstrategie via Meta, en een groei van 15% van het aantal sessies op onze website. En ter aanvulling op onze doorlopende contentstrategie willen we ook kijken naar kansen en mogelijkheden om onze content op de actualiteit te laten aansluiten.

Onderzoek

Ook in 2025 vormen publiciteitsonderzoeken en evaluaties voor onze kernprojecten de basis van onze onderzoeksactiviteiten. Daarnaast zetten we in op onderzoeken die gericht zijn op het vergroten van het handelingsperspectief.

Periodiek financieel onderhoud

Periodiek financieel onderhoud behelst het idee dat iedere Nederlander op een laagdrempelige wijze periodiek inzicht moeten kunnen krijgen in zijn integrale, financiële gezondheid én wordt gestimuleerd om tijdig in actie te komen om (preventief) zijn financiële weerbaarheid te verbeteren. Het doel is aansprekend, maar hoe zorgen we er nou voor dat mensen dit ook daadwerkelijk gaan doen? Daarom willen we in kaart brengen welke momenten geschikt

Ambitie platformdoel #3:

Consumenten hebben handelingsperspectief, zodat zij verantwoorde financiële keuzes kunnen maken.

lijken om mensen aan te zetten tot zo'n periodiek financieel onderhoud; bijvoorbeeld tijdens bepaalde 'realisatiemomenten van geldzaken'. We denken dat bijvoorbeeld dat het openen van een en/of rekening een goed moment kan zijn om jonge stellen te stimuleren om inzicht te krijgen in hun financiële gezondheid. Bij de levensgebeurtenissen als trouwen of het krijgen van kinderen hebben mensen al genoeg aan hun hoofd en heeft een periodiek financieel onderhoud vermoedelijk geen prioriteit.

Just-in-time educatie

Scholen en mediacampagnes blijven logische kanalen voor financiële educatie. Een nadeel is dat jongeren op dat moment vaak niet voor

een financiële keuze staan, en ze niet altijd voldoende aandacht hebben om de aangereikte informatie tot zich te nemen. Het principe van Just in time-educatie gaat uit van de gedachte dat mensen informatie beter opnemen wanneer zij die nodig hebben voor een specifieke handeling op dat moment. In 2025 willen we in een experiment met een financiële instelling onderzoeken of en hoe we jongeren daarmee kunnen helpen. Uitgangspunt is dat we 'positive friction points' inbouwen op het moment dat een jongere voor een geldbeslissing staat, zodat er meer tijd is voor bezinning. Om de effectiviteit te vergroten willen we benadrukken wat het handelingsperspectief is en niet alleen wijzen op de risico's.

Spaarbarrières

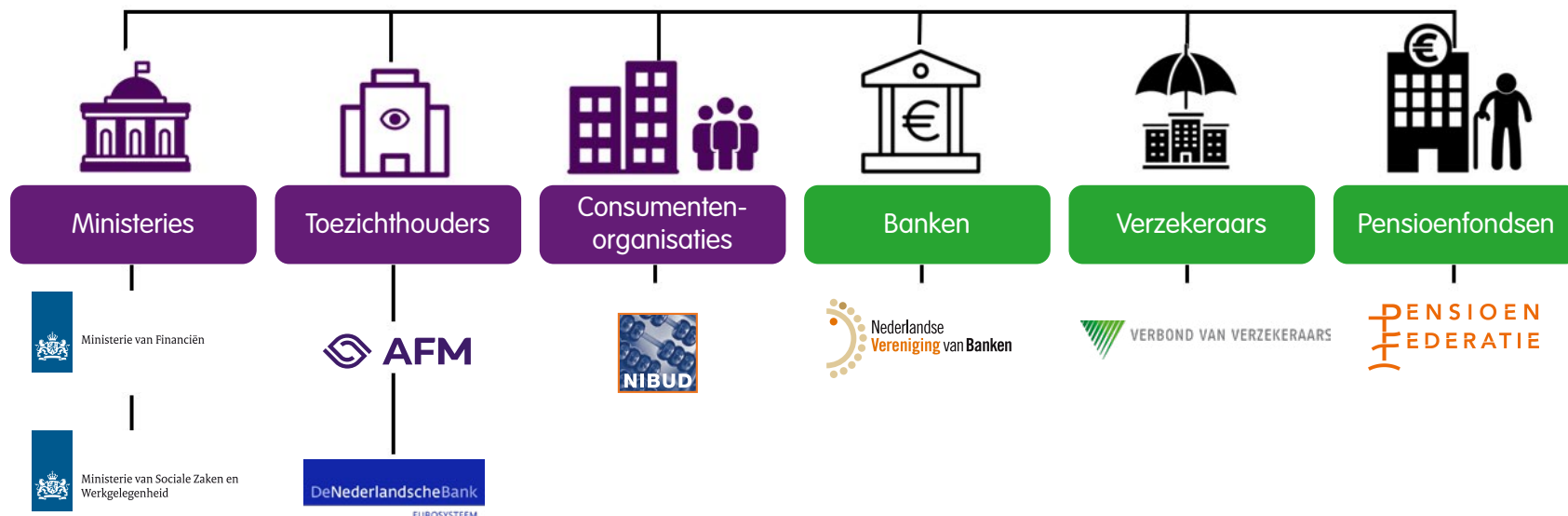
We vinden het belangrijk dat Nederlanders voorbereid zijn op financiële tegenslagen en daarmee financieel weerbaar zijn, bijvoorbeeld voor het geval er een onverwacht hoge energierekening op de deurmat valt. In dit licht is het zorgelijk dat 29% van de Nederlanders een uitgave van één maandinkomen niet zou kunnen opvangen met een spaarbuffer. Een deel van de huishoudens met onvoldoende spaarbuffer zijn huishoudens die geen mogelijkheid hebben om te sparen. Wie geen geld heeft om te sparen, kan dat niet. Maar uit onze metingen blijkt dat er ook een groep midden- en hoge inkomens is die weliswaar de financiële ruimte heeft om te sparen, maar dit niet doet. We onderzoeken in 2025 welke onderliggende gedragsinzichten, redenen en drempels deze doelgroep weerhoudt van het opbouwen van een spaarbuffer. Met die kennis richten we een experiment in waarmee we kunnen meten of het lukt om het spaargedrag van deze groep te stimuleren.

Partners

Op initiatief van het ministerie van Financiën bundelen partners uit de financiële sector, de wetenschap, de overheid en onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties sinds 2008 hun krachten in het platform Wijzer in geldzaken om mensen in Nederland voor te bereiden op het maken van financiële keuzes. Een team van professionals werkt er vanuit het ministerie iedere dag aan om mensen van jongs af aan te leren omgaan met geld, om Nederlanders te helpen hun geldzaken op orde te hebben, nu en in de toekomst.

Het platform richt zich op financiële educatie voor kinderen en jongeren, organiseert evenementen zoals de Week van het geld en de Pensioen3daagse, creëert campagnes en biedt betrouwbare informatie zoals checklists, tools en rekenhulpen voor geldzaken, doet onderzoek en biedt consumenten handelingsperspectief, en is internationaal vertegenwoordigd. Het wordt mede mogelijk gemaakt door de Nederlandse Vereniging van Banken, het Verbond van Verzekeraars, de Pensioenfederatie, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten en Nibud. Hare Majesteit Koningin Máxima is erevoorzitter van het platform.

Wijzer in geldzaken

Koers

Het platform Wijzer in geldzaken heeft in 2023 een nieuwe koers geformuleerd voor 2024-2026

De [aangescherpte missie](#) is als volgt geformuleerd: Wijzer in geldzaken streeft ernaar dat mensen in Nederland financieel voorbereid zijn. Dat betekent dat ze, nu en in de toekomst, in staat zijn om overzicht te vormen en houden over hun persoonlijke financiën, en daarin verantwoorde keuzes te maken, ook bij levensgebeurtenissen. Ook weten zij waar ze terecht kunnen om hier, waar nodig, hulp bij te krijgen.

Daarom bevordert Wijzer in geldzaken bewustwording over en inzicht in persoonlijke geldzaken, en de kennis en vaardigheden van burgers op dit gebied.

Deze ambitie is vertaald in drie platformdoelen:

#1: Alle schoolgaande kinderen en jongeren in Nederland ontwikkelen door lessen te volgen inzicht in en kennis over persoonlijke financiën.

#2: Iedereen in Nederland weet betrouwbare informatie te vinden over geldzaken in iedere levensfase en bij levensgebeurtenissen.

#3: Consumenten hebben handelingsperspectief, zodat zij verantwoorde financiële keuzes kunnen maken.

Wijzer in geldzaken

 info@wijzeringeldzaken.nl

 www.wijzeringeldzaken.nl

 @wijzeringeld

 www.facebook.com/wijzeringeld

 nl.linkedin.com/company/wijzer-in-geldzaken

 www.instagram.com/wijzeringeldzaken